

รายงานการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Manegment)

เรื่อง การแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จัดทำโดย

คณะกรรมการการจัดการความรู้ สำนักงานปลัด อบต.

องค์การบริหารส่วนตำบลปลวกแดง

ประจำปีงบประมาณ 2556

คำนำ

=====

สวัสดีค่ะ เพื่อนๆ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นทุกท่านคะ หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกายเครื่องแบบราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบลที่ถูกต้อง และเมื่อได้เรียนรู้แล้วพึงนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความน่าเชื่อถือต่อประชาชนผู้มาใช้บริการ ความสง่างามในตัว บุคคลผู้สวมใส่เครื่องแบบ ซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบ ข้าราชการนี้เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าของที่ส่วนท้องถิ่น โดยชอบด้วย กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว หวังว่าทุกท่านจะได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างสมกับคำว่ ศักดิ์ศรีข้าราชการไทยกันนะคะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้หน่อยๆ ที่ มีความใฝ่ฝันอยาก เป็นข้าราชการ ได้มีแรงบันดาลใจพยายามสอบเข้ารับราชการต่อไปค่ะ...

สำนักงานปลัด อ.ป.ว.ค.ส.

1 สิงหาคม 2556

สารบัญ

คำนำ	1
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี)	3
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	5
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	9
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	12
อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีทากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	13
อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีทากี) ของลูกจ้างประจำ	17
อินทราณูของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	19
อินทราณูสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	22
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	25
คำถามที่พบบ่อยๆ เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ	26

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี)

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ที่บรรจุใหม่ และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม หรือผู้บริหาร
ท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการ
ได้ถูกต้องหรือไม่ นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการ ๓ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบ มาปฏิบัติราชการ และในงานพิธี
การมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่
ใส่สีขาว ล้วน เพราะอะไร เดียวเราจะมีความรู้เรื่อง นี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติ
เดียวกันนะคะ ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่างไร และการ
ประดับอินทรรณู การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่า ถูกต้อง
ลองมาศึกษา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2509 ได้ระบุไว้กันคะ

1. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี) มี 2 ประเภท

- 1.1 เครื่องแบบสีทากีคอปับ (แขนยาว / แขนสั้น)
- 1.2 เครื่องแบบสีทากีคอแบะ

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอปับ (แขนยาว/แขนสั้น) =

เครื่องแบบสีกากีคอปับแขนยาว

ส่วนเนื้องานภายใต้เครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เลือกคอปับแขนยาวสีกากี
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าใยสังเคราะห์ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพวงมาลัยอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหัวแหลมหรือหัวสี่เหลี่ยมหัวแหลมสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ซีก เข็มกนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอปับแขนยาว

ส่วนเนื้องานภายใต้เครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอปับแขนยาวสีกากี
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าใยสังเคราะห์ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพวงมาลัยอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหัวแหลมหรือหัวสี่เหลี่ยมหัวแหลมสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นตาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ซีก เข็มกนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอปับ =

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ใหญ่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข่าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยมหุ้มผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ใหญ่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

2. เครื่องแบบพิธีการมี 5 ประเภท

- 2.1 เครื่องแบบปกติขาว
- 2.2 เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง
- 2.3 เครื่องแบบครึ่งยศ
- 2.4 เครื่องแบบเต็มยศ
- 2.5 เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ นะคะมีดังนี้

➤ **เครื่องแบบปกติขาว** (กางเกงขาว+เสื้อขาว) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

ชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ตัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ตัดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อมอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง 4 ตะเข็บ ตัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ตัดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม 5 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ 1 กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อมอกพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงือกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

= ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว =

<p>เครื่องแบบปกติขาว สวมเนื้องัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4</p> <p>สุภาพบุรุษ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋า ❖ กางเกงขาวแบบราชการชายยาว ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ❖ ถุงเท้าสีดำ ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋า ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤษชาติเต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ 	<p>เครื่องแบบปกติขาว สวมเนื้องัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 4</p> <p>สุภาพสตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าเจาะด้านล่าง 2 ข้าง ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงือกะลาสี ❖ กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักคั่นทองลายช้อยพฤษชาติเต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์
--	--

➤ เครื่องแบบครึ่งยศ หรือ ปกติขาวครึ่งยศ (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะ และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือ เสิร์จสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

= ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ =

เครื่องแบบครึ่งยศ	เครื่องแบบครึ่งยศ
<p>สวมเนื้อมัดหมยไว้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2</p> <p>สุภาพบุรุษ</p> <ul style="list-style-type: none"> เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอก เสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋า กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายยาว เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม คัดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนู พื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ <p>ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)</p> 	<p>สวมเนื้อมัดหมยไว้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2</p> <p>สุภาพสตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> เสื้อขึ้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอบ้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีเจาะด้านล่าง 2 ข้าง เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูก ผ้าพันคอสีดำเชื่อนกกลาสิ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม คัดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ <p>ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)</p>

➤ **ปกติขาวเต็มยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่ 5 ธันวาคมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

= ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ =

เครื่องแบบเต็มยศ	เครื่องแบบเต็มยศ
สวมเนออนัดหมายให้ต่างเครื่องแบบหมายเลข 1	สวมเนออนัดหมายให้ต่างเครื่องแบบหมายเลข 1
<p>สุภาพบุรุษ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีด้าแบบราชการชายยาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีด้า ◆ ถุงเท้าสีด้า ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีด้าปักคันทองสายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ <p>ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ</p>	<p>สุภาพสตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ เสื้อขึ้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจะด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีด้าเชือกทาสี ◆ กระโปรงสีด้ายาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีด้าแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีด้าปักคันทองสายช้อยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ <p>ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ</p>

=====
 การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น
 =====

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือ การประดับเครื่องหมายข้าราชการ สำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่าน จะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน ท้องถิ่น พ.ศ.2509 ซึ่งโมเดล เป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละ กระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัด นั่นเอง สามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื้อ (ชาย - หญิง)

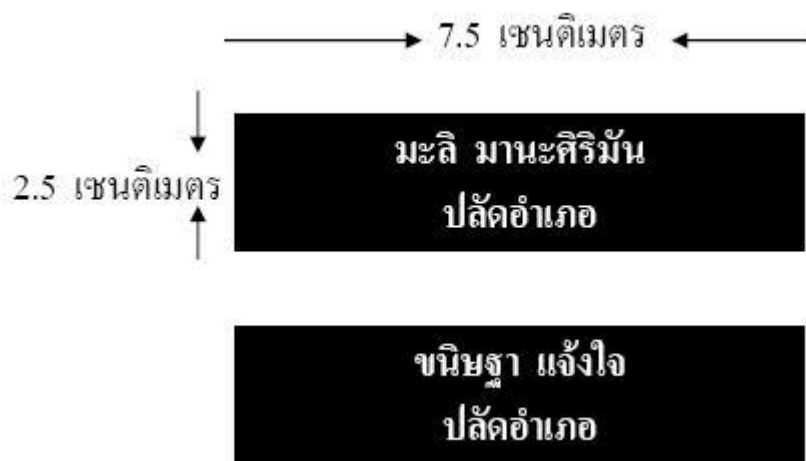
เสื้อสีทึบคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายึดติดหน้าอกข้างละ 1 กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้ง ใบบอกกระเป๋ารูปมน ชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ 6 เม็ด (รวมกระดุม คอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีทึบ ชายยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา กระเป๋ายึดติด มีจีบด้านหน้าหรือ ด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้
- กระโปรงสีทึบ ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อม หรือตัดปลายยาวครึ่งน่อง มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ ตะเข็บหลัง 2 ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้ แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีทึบ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และขอบขาว ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 5 เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัดควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

➤ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวงมหาดไทย จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์ (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ รongเท้า

ชาย เป็นรongเท้าหุ้มสัน หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรongเท้า

หญิง เป็นรongเท้าหุ้มสันปิดปลายเท้า หรือรัดสันปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป แล้วมันมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนี้ไป เพื่อนๆ คงจะได้เข้าใจกันมากขึ้นค่ะ

แถบ สีนั้นเรียกว่า "แพรแถบย่อ" ซึ่งจะกี่ชั้น ชั้นละกี่เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีชั้นละ 3 เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ประมาณ 0.5 เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพรแถบขั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่าง ๆ จะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกาเกี)

=====

อินทรรณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

=====

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แฉกเล็ก อย่างบาง แฉบบนขมวด

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แฉกเล็ก แฉบบนขมวด

ระดับซี 3 - 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 5 - 6

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 7 - 8

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบใหญ่ แถบบนขมวด

ระดับซี 9 ขึ้นไป

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบใหญ่ แถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

=====

อินทรรูปเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

=====

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 1

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง กว้าง 5 มิลลิเมตร แถบบนขมวดกลม ไม่ตัวดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 2

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบ กว้าง 1 ซม. อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตัวดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 3 และ 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตัวดปลาย

- ลูกจ่าประจำผู้ที่มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 5 และ 6
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทราญของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทราญแข็งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทาสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทราญมีลายดังนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 1

- มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร เป็นขอบพื้นสีดำล้วนไม่มีข้อชัยพฤกษ์

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 2

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักดุ้น สีทองลายข้อชัยพฤกษ์มี ดอก 1 ดอก ไม้อ้อย 1 ใน 4 ส่วนของอินทราญ

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 3 และระดับ 4

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตรเป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 2 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีธนูไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรีธนู

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 5 และระดับ 6

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 3 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีธนูไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของอินทรีธนู

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 7-8

- มีแถบสีทองกว้าง 5 เซนติเมตรเป็นขอบและปิดด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรี

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป

- มีลักษณะเหมือนช่อชัยพฤกษ์ ระดับ 7- 8 แต่เพิ่มเส้นฐานขึ้นมา 1 เส้น

อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราณสำหรับระดับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้นค่ะ ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

อ้างอิงที่มาจากข้อมูลบางส่วนจาก :

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2509
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.)
- <http://www.thailocalmeet.com/index.php?topic=27192.0>

=====

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

1. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่ ?

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

2. ชุดข้าราชการ (สีกากี) สามารถใส่ในโอกาสใดได้บ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์ หรือตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

3. ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพเรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วันรายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงานตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

4. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพรแถบสีได้หรือไม่?

ตอบ : สามารถติดได้ เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมาเนื่องในพระราชพิธีสำคัญๆต่างๆของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้ โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการจัดพระราชพิธีนั้นๆ

5. แพรแถบสี ทำไมบางคนมี 3 ชั้น และบางคนมี 2 ชั้น

ตอบ : กระจกระดับนั้น จะแตกต่างกันตามปี พ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้าหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ไม่ใช่ไร ถึงแม้จะผิดหลักแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดนมองข้ามไปไม่มีความผิด อะไร เนื่องจากตามร้านมักจะทำแพรแถบที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไม่มีทำไว้คนที่ เกิดในช่วงปีหลังๆ เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวยคนไม่นิยมติดกัน

คณะผู้จัดทำ

1. นางพัชรดา วิทยาลัย	หัวหน้าสำนักงานปลัด อบต. 6	หัวหน้าทีมงานเครือข่าย
2. จำเริญธรรมชัย ชาติศิริ	เจ้าพนักงานป้องกันฯ 5	ทีมงานเครือข่าย
3. นางสาวมาลัย จันทร์อ่อน	บุคลากร 5	ทีมงานเครือข่าย
4. นางสาวจรรุวรรณ ช้อยุ่น	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ 4	ทีมงานเครือข่าย
5. นายชวลิต ไกรน้อย	นิติกร 3	ทีมงานเครือข่าย
6. นางสาวชญญาภัค บุญเลิศ	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน	ทีมงานเครือข่าย
7. นางหทัยทิพย์ สุขสุวรรณ	เจ้าพนักงานธุรการ 3	ทีมงานเครือข่าย
8. นางสาวกนกลักษณ์ วงศา	เจ้าพนักงานธุรการ 2	ทีมงานเครือข่าย
9. นายมนตรี รัตนวิจิตร	เจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว 2	ทีมงานเครือข่าย
10. นางสาวฉัตรฉานก จันทรแสง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5	เลขานุการทีมงานเครือข่าย